

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

S priložo »Naša Gospodinja«.

Vodne ceste.

Dunaj, 28. sušca.

Vprašanje vodnih cest je tudi v Avstriji že nad sto let staro. Že v dobi absolutizma so se mnogi državniki in veščaki temeljito bavili s tem za narodno gospodarstvo vevlačnim vprašanjem. Brez najmanjšega dvoma so kanali najcenejše prometno sredstvo, ako zgradbeni stroški niso razmerno previsoki. Četudi letni redni dohodki ne pokriva popolnoma obrestovanja in amortizacije za investirano glavico, morejo posredno v toliki meri pospeševati razvoj poljedelstva, industrije, obrti in trgovine, da je glavica plodono naložena. To kažejo izkušnje na Pruskem, Nizozemskem in Francoskem.

Taki kanali pa so mogoči in priporočljivi v ravninah s plovnimi rekami, koder potrebni prekopi niso predragi in so tudi dani pogoji za razvoj raznih panog narodnega gospodarstva. Vsi taki pogoji pa niso dani za kanale, ki naj bi se po vladnem načrtu zgradili do konca leta 1927 v Galiciji, Sleziji, na Moravskem in Češkem. Zato smo vedno trdili, da je vladni načrt iz leta 1901 v celoti prenehan, površen, preobširen in predrag. Tega prepričanja je skoraj gotovo večina poslancev, v prvi vrsti pa zastopniki planinskih in južnih dežel. Te dežele ne bodo imele prav nobenih koristi od kanalov, pač pa bodo morale tudi plačevati za zgradbe in poznejše vzdrževanje vodnih cest. Ko bi stroški za kanale znašali 50 ali tudi 100 milijonov, bi se prav nič ne vznemirjali in pomišljali. Tako malenkostni nismo in ne smemo biti, da bi za vsako železnico, šolo ali cesto v severnih kronovinah zahtevali odškodnino za južne pokrajine. Isto velja v nasprotnih slučajih. Toda nameravani kanali bodo požrli svote, ki danes še znane niso in bi se mogle uporabiti za potrebnejše in koristnejše namene.

V politiki pa ne odločujejo vedno stvarni razlogi in nesebični nagibi; merodajni in odločujoči so večinoma taktični oziri in politični smotri. In avstrijski parlament je v tem oziru specialiteta brez primere in brez tekme. Poslanska zbornica je razcepljena v razne narodne, politične in socialne stranke, katerih težnje in zahteve si v najvažnejših vprašanjih nasprotujejo.

Tudi v posameznih strankah in zvezah se križajo večkrat razne struje. Šolski vzgledi so poljski in češki klub ter nemško-narodna zveza. Delovanje avstrijskega parlamenta je torej mogoče le potom kompromisov med strankami in dogovorov od slučaja do slučaja.

In ravno sedaj je avstrijski parlament zopet v kritičnem trenutku. Vsi poljski poslanci, ki se sicer ločijo v petero strank, zahtevajo soglasno, da vlada izpolni obljubo iz leta 1901. In ta obljuba je celo v zakonjena. Ta zakon je bil sicer Körberjeva kravja kupčija, ki pa ne moti Poljakov. Ker pa bode velik del kanalov zgrajenih tudi na češkem ozemlju in ker je politična zveza med Čehi in Poljaki najnaravnejša, zato češki poslanci z vso odločnostjo podpirajo to poljsko zahtevo. V nemškona rodni zvezi se sicer velika večina članov upira zgradbi kanalov, ker njihovim volivnim okrajem ne bodo donosali koristi. V zvezi so bili hudi boji med desnim in levim krilom. Zveza je že bila v nevarnosti, da razpade. Danes so se pobotali, Wolf in Pacher sta bila zopet slovesno umeščena v načelstvu in glede kanalov bode odločevalo glasovanje šele po 16. aprilu. Dotlej bode poteklo še mnogo Donave in Črne morje in morda tudi končana pravna pogajanja med Čehi in Nemci. Tedaj se tudi odloči usoda sedanje uradniške vlade. In to je za voditelje nemškona rodne zveze sedaj važnejše vprašanje, nego vodne ceste. Ko se bodo delili ministrski portfelji, bodo zopet nemški poslanci hoteli dobiti najbogatejši plen. In to je merodajno za nemški »blok«, da se ne bode do skrajnosti upiral kanalom in pretrgal starega prijateljstva s Poljaki. In ker bodo socialni demokratje brez dvoma glasovali za kanale, morejo Poljaki že danes piti na račun kanalov.

Tako si tudi razlagamo današnji beg poljskega kluba iz zbornice, ko je bilo treba glasovati za nujni predlog češkega poslanca dr. Körnerja. Ta predlog, ki je naperjen proti pravosodnemu ministru dr. Hohenburgerju, je bil vložen že meseca novembra in se glasi:

»Pravosodnemu ministru se naroča: 1. Prazna sodniška mesta 8. in 9. činovnega razreda na Češkem naj takoj podeli »ad personam« ali »extra statum« imenovanim sodnikom; tako izpraznjena mesta pa naj dobé drugi prosilci po službenih letih. 2. Vsi češki sodniki in avskultanti, ki so bili zapostavljeni, morajo takoj priti v višji razred. 3. Pri vsakem bodočem ime-

novanju sodnikov na Češkem mora veljati pravično načelo službene dobe.«

Danes je govoril še predlagatelj dr. Körner. Med stvarnimi popravki nemškega poslanca Lipke in socialnega demokrata Seeligerja je nastal velik krik. Zmerjali so se s psokami, ki jih morda težko najdeš v Pletersnikovem slovarju. Ni dosti manjkalo, da bi se stopli. Za nujnost Körnerjevega predloga so vstali samo češki, jugoslovanski in rusinski poslanci ter češki socialni demokratje. Ker je za nujnost potrebna dvotretjinska večina, pride predlog v razpravo o sv. Nikoli. Češki radikalci so kričali: »Abzug Hohenburger!«, nemški poslanci so se posmehovali in ploskali, Poljaki pa zabavali v restavraciji in na hodnikih. To pa ne bode motilo mešetarjev za kulisami.

Kanali in južne dežele.

Danes popoldne med sejo so se zbrali mnogi poslanci iz dežel, ki ne bodo oblagodarjene, pač pa obremenjene s kanali. Ker vse kaže, da kanalov skoraj ni mogoče zabraniti, hočejo in morajo zastopniki planinskih in južnih dežel že sedaj z vso silo pritiskati na vlado, da jim zagotovi primerne državne podpore za razne melioracije. Ako že mora vsa država prispevati za vodne ceste, zahteva pravičnost, da država ni mačeha južnim kronovinam. Ali je ravno sedaj, ko so državne in deželne finance v največjem neredu, pravi čas za nove državne dolgove, to vprašanje ostane odprto. V Avstriji je že v navadi prislovica: *Après nous la deluge!*

Poslanci so se torej sošli, da od vlade zahtevajo koline. Vitez Pantz je prečital splošni program za nadaljnja pogajanja z vlado. Ta program smo že meseca svedana objavili v »Slovenec«. Pantz namreč navaja, da dobé Galicija, Slezija, Moravska in Češka za kanale do leta 1925 nad 600 milijonov, vse druge dežele pa komaj 100 milijonov. Poleg tega bodo severne kronovine deležne še rednega melioracijskega zaklada, ki se zviša na 12 milijonov. Konečno predlaga, naj vlada za južne dežele zagotovi potrebne zaklade za zgradbe in vzdrževanje melioracijskih del.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je načeloma zagotovil primerne podpore deželam, ko bodo vse izdelale in predložile svoje zahteve, kakor sta že storili Stajerska in Koroška.

Dr. Šusteršič pripomni, da kranjski dež. odbor v kratkem predloži svoj melioracijski program ter predlaga: 1. Vse južne dežele morajo v

tem vprašanju solidarno postopati. 2. Pantzev splošni program bode podlaga za nadaljne obravnave z vlado. 3. Izvoli naj se izmed državnih poslancev izvršilni odbor, ki bode nadaljeval obravnave. 4. Razpošlje naj se poziv na vse deželne odbore južnih dežel, da hitro naznanijo svoje nadrobne programe melioracijskih del.

Te nasvete našega načelnika so odobraval in priporočali stajerski poslanci dr. Hofmann, Malik in Markhl, v imenu solnograških dr. Stölzl, v imenu koroških Dobernig, v imenu tirolskih Schraffl. Vsi štirje predlogi dr. Šusteršiča so bili soglasno sprejeti. V izvršilni odbor so bili izvoljeni: Baron Fuchs, dr. Šusteršič in Dobernig v načelstvo, dalje poslanci Pantz in Korošec za Stajersko, Fon, Bugatto, Fink, Schraffl, Meier, Steinwender, Stölzl, Tonelli, Hauser, Dinghofer, Pitacco, Laginja, Rizzi, Ivčević in Duličič.

Jutri utegne seja trajati v pozno noč, da zbornica konča prvo branje o kanalih in reši še nekatere manjše predloge.

GOSPOSKA ZBORNICA

Je v svoji seji dne 28. t. m. izročila komisiji predlog grofa Latourja, ki obsega določila, da se varujejo stavbni spomeniki. Nato se je pečala zbornica o zakonskem načrtu glede na službene pogodbe uslužbencev v poljedelskih in gozdarskih podjetjih in zakonski načrt v drugem in v tretjem branju rešila. — Končno je še zbornica rešila postavbo glede na kužne bolezni.

KHUENOVA MISIJA IZJALOVljena.

V Budimpešti sodijo, da je Khuen svojo vlogo doigral. Košutovci glede na vprašane rezervistov nočejo odnehati. Justhovi stranki gre pa za to, da se pred vsem splošna volilna pravica izvede. Khuen je 27. t. m. na Dunaj odpotoval. Ker ga je spremljal Baron Ludovik Lang, sodijo, da priporoči Khuen vladarju, da naj Lang postane njegov naslednik. Poleg Langa pa imenujejo kot bodoče mož tudi dr. Wekerla, Lukácsa in Kristoffya.

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

O priliki pogajanja italijanskih poslancev z vlado glede italijanskega fakultetnega vprašanja se je predlagalo od italijanske strani, naj se tržaški trgovski šoli priklopijo juridični kurzi. Absolventi teh kurzov bi se morali pod-

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščenih puščavi.

Prevedel dr. Leopold Léonard.

(Dolge.)

XVI.

Ustavili so se na koncu mesta, v hiši, ki je bila poprej last bogatega laškega kupca, po njegovem umoru ob času napada na mesto je pa postala Tadhilova posest. Emirjeve žene so se z veliko prijaznostjo zavzele za malo Nelko, ki je bila komaj še živa od utrujenosti in, dasiravno je bilo v celem Hartumu veliko pomanjkanju živil, vendar so našle za malo »džanem« nekaj posušenih dateljv in malo riža z medom, nato so jo pa nesle v prvo nadstropje in položile spat. Stanko, ki je prenočeval med velblodi in konji na dvorišču, se je moral zadovoljiti edino s suharom, imel pa je dovolj vode, kajti vodnjak na vrtu po čudnem slučaju ni bil uničen. Dasiravno je bil silno zmučen, vendar dolgo ni mogel zaspati, od začetka vsled škorpionov, ki

so neprenehoma prihajali na plahto, na kateri je ležal, pozneje pa vsled strašne skrbi, da ga bodo ločili od Nelke in ne bo mogel zanjo skrbeti. Menda je tudi Sabo mučila ista skrb, kajti neprenehoma je vohal na okoli, včasih je pa pričel cviliti, da so se vojaki jezili nanj. Stanko ga je miril, kolikor je mogel, ker se je bal, da bi mu kaj ne naredili. K sreči je pa velikanski britan vzbujal tako občudovanje samega emirja in vseh dervišev, da nikdo ni dvignil roke proti njemu.

Tudi Idris ni mogel spati. Od večerajšnjega dne se je čutil nekoliko nezdravega, poleg tega mu je pogovor z Nur-el-Tadhilom prinesel veliko razočaranje in na prihodnost je gledal, kakor skozi debelo zaveso. Bil je vesel, da pojdejo jutri v Obdurman, ki je samo po belem Nilu ločen od Hartuma; imel je upanje, da najde tam Smaina, toda dalje kaj? Med potjo se mu je predstavljalo vse veliko bolj jasno in lepo. Verjel je iz celega srca v preroka in srce ga je vlekel k njemu toliko bolj, ker sta oba istega rodu. Poleg tega je bil kot vsak pravi Arabec lakomen in poželjav. Sanjal je, da ga bodo obsuli z zlatom in naredili najmanj za emirja; sanjal je o vojnih pohodih proti

Turkom, o priborjenih mestih in plenih. Sedaj se je pa na podlagi tega, kar je slišal od Tadhila, začel bati, da ne bi vsi njegovi čini zginili pred veliko večjimi dogodki, kakor kaplja dežja v morju. »Morebiti,« mislil je z bridkostjo, »ne bo nikdo hotel niti poslušati, kaj sem storil, a Smain ne bo niti vedel, da sem mu pripeljal ta dva otroka.« Take misli so ga grizle neprestano. Jutrašnji dan bo razpršil ali potrdil njegove slutnje, torej ga je pričakoval nepotrpežljivo.

Ob šestih zjutraj je izšlo solnce in začelo se je gibanje med derviši. Kmalu se je prikazal Tadhil in jim je velel pripraviti se na pot. Rekel jim je, da pojdejo do brodu peš poleg njegovega konja. Na Stankovo veliko radost je pripeljala Dinah iz prvega nadstropja Nelko, potem so šli po nasipu ob celem mestu do kraja, kjer so stali brodi, ki so prevažali čez reko. Naprej je jahal Tadhil na konju, Stanko je peljal Nelko za roko, za njimi so šli Idris, Gebhr in Hamis s staro Dinah in s Sabo in trideset emirjevih vojakov. Ostali del karavane je ostal v Hartumu.

Stanko je gledal okoli in ni mogel razumeti, na kak način je padlo mesto, tako silno zavarovano, in ki je imelo

tako utrjeno lego med stokom belega in modrega Nila, ki je bilo torej od treh strani obvarovano z vodo in pristopno samo od juga. Pozneje je zvedel od krščanskih jetnikov, da je takrat voda zelo upadla in odgrnila široke peščene plasti, ki so olajšali pristop k zidom. Posadka je zgubila upanje na pomoč, bila je izčrpana in sestradana in ni mogla odbiti napada besne druhal. Mesto je bilo vzeto, prebivalci pa poklani. Sledovi bitke in napada so bili sedaj po preteku meseca še vidni povsod na obzidju, v mestu samem so pa ostale razvaline podrtih hiš, proti katerim se je obrnila prva jeza zmagovalcev, a v zunanjem jarku je bilo polno trupel, katerih nikdo ni pokopal. Predno so stopili na brod, jih je našel Stanko nad štirideset. Vendar niso okuževali zraka, ker jih je sudansko solnce izsušilo, kakor hruške, vsa trupla so bila rumenkaste barve, kakor pergament, tako da ni bilo mogoče razločevati teles Evropejcev, Egipčanov in zamorcev. Med trupli so smukale množice kuščaric, ki so, ko so zagledale ljudi, hitro se skrile pod človeške ostanke, velikokrat v usta ali pa med posušena rebra trupel.

(Dolge.)

vreči v Gradcu izkušnjam. V krogih italijanskih poslancev menijo, da nudi jo vladi in javnosti v slučaju, da se ta načrt realizira, dokaz, da je neopravičena bojazen, da bi se poostrišlo irredentovsko gibanje, ako se ustanovi v Trstu italijanska pravna fakulteta. Juridiki kurzi na tržaški trgovski visoki šoli naj bi bili podlaga bodoči italijanski juridiki fakulteti v Trstu. Ta projekt pa za enkrat ni aktualen, ker so tridentski italijanski poslanci odklonili ta predlog svojih primorskih tovarišev z motivacijo, da je ta predlog sposoben zavleči ustanovitev italijanske fakultete ad calendae graecas. Tridentski poslanci so se izrekli za rešitev predloge, ki počiva v proračunskem odseku ter so tudi pripravljene akceptirati Trident kot sedež italijanske pravne fakultete, ako bi ustanovitev italijanske pravne fakultete na Dunaju zadela na nepremagljive ovire. Kakor znano, so se svoječasno tirolski poslanci v nemški nacionalni zvezi izrekli proti ustanovitvi italijanske fakultete v kateremkoli kraju na Tirolskem in se je tudi nemško-nacionalna zveza pridružila sklepu nemških tirolskih poslancev.

KITAJSKE ZMEDE.

Kitajski predsednik Juanšikaj dežele še ni pomiril. Neprestano dohaja jo poročila o uporih in klanjih. Mesti Lančufu in Turfan sta se vstašem pridružili. V Sučavi se je pa 500 vojakov uprlo, ki so plenili in požigali.

VOLITVE NA TURŠKEM.

Vsled volilne agitacije je v mnogih krajih v okolici Soluna prišlo do krvavih izgrediv. Prebivalstvo v Langozi je hotelo napasti okrajnega predstojnika, vsled česar je solunski vali odšel v Langozo z močno eskorto in večimi zdravniki. Ranjenih je v Langozi 10 do 15 oseb, devet pa so jih orožniki ustrelili.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Akcija laškega brodogoja.

»Tribuna« poroča: Vojno brodogoja, ki mu kontreadmiral Caon de Revel poveljuje, je te dni v pristanišče Bomba priplulo, kjer je več parnikov zaplenilo. Lahki nameravajo otok Bomba zasesti in urediti za opiralnico ob nameravanih operacijah v Egejskem morju. Iz Bombe je proti egejskim otokom 16 do 18 laških vojnih ladij odplulo. Iz Soluna se pa poroča, da to brodogoja plove proti dardanelskim otokom. V Tobruku je 50. laški pešpolk pripravljen, da odkoraka v Derno, po drugih poročilih pa Lahi pošljejo 30. pešpolk na egejske otoke, ko jih bodo laške bojne ladje bombardirale. Vsekakor je pričakovati važnih poročil z bojišča.

KRETO ZASEDEJO VELEVLASTI.

Angleži so Turke zagotovili, da Kreto vojaško zasedejo, če bodo mohamedanci napadeni. Rusi so pa že tisoč moč za Kreto pripravili, če bo potrebno, da se otok zasede. Turki so že Rusom za ta slučaj prehod skozi Dardanele dovolili.

STAVKE RUDARJEV.

V Avstriji.

V severno-zahodnih čeških rudnikih se je nekoliko položaj izboljšal. Razven okrajev Ustje in Komotov se je povsod število stavkujočih znižalo. Socialno demokratski poizkus, da se vpripori splošna stavka, se je izjalovil.

Veliki nemiri na Angleškem.

Dne 28. t. m. so bili veliki nemiri v Cannock Chareju. Stavkujoči rudarji so namreč trdili, da je v rudnikih več rudarjev delalo, kolikor je to potrebno, da se v rudniku ne dela škoda. 7000 do 8000 rudarjev se je pred rudnikom zbralo. Rudarji so zažgali oblačilnico in glavnega ravnatelja ranili kakor tudi nekega policista, ki je hotel napadalec aretirati. Razdraženi rudarji so tudi pisarne razdajali in razbili okna.

Iz Hrvaške.

Priprave za volivno borbo. »Hrvaška« z dne 28. t. m. na uvodnem mestu pozivlja pravaše, da nemudoma začno s pripravi za volitve, ki se morajo glasom zakona izvesti tekom 20 dni. Pravaški volivci v posameznih okrajih naj se takoj dogovore glede svojega kandidata in njegovo ime naznanijo osrednjemu odboru. Stranka prava postavi svoje kandidate vseh onih okrajev, ki so jih dosedaj zastopali pravaši, kakor tudi povsod ondi, kjer je pri zadnjih volitvah pravaši dobili več glasov, nego volivci, to je v I. zagrebškem okraju, Virovitici, Vinkovcih i. dr. Tu bo koalicijski vsled medsebojnega sporazuma z vso silo podpirala pravaška kandidata. List opominja tudi k denarnim doneskom za volivni fond, ne seveda za kupovanje glasov, marveč za druge neobhodne stroške volivne borbe.

Učiteljsko vprašanje na Hrvaškem.

Šolski vodja Josip Binički je sestavil prosvetno karto pod naslovom: »Progress učiteljskih plač u Hrvatskoj i drugim državama«. Iz te karte je razvidno, da je učiteljstvo na Hrvaškem najslabše plačano, slabše celo nego učiteljstvo na Mažarskem, v Srbiji, Bosni in Dalmaciji. Hrvaška je tudi edina država na svetu, ki je z novim zakonom (l. 1888.) nasproti staremu (iz leta 1874.) učiteljstvu občutno znižala plače in zvišala službeno dobo. Tako je po starem zakonu znašala povprečna plača vseh štirih razredov 1384 K, službena doba pa je bila določena na 30 let; po zakonu iz leta 1888., ki je še sedaj v veljavi, pa znaša povprečna plača 1150 kron, službena doba pa je določena na 40 let. Z obrestmi vred je torej Hrvaška prihranila na učiteljskih plačah zadnjih 24 let 55,028.442 kron. Toda tudi po novi vladni osnovi o ureditvi učiteljskih plač bodo učitelji na Hrvaškem še vedno najslabše plačani. Nikjer drugod namreč se ne najde učiteljskih plač za začetek pod 1400 K in povprečno 2500 K, po novi osnovi hrv. deželne vlade pa bi začetna plača znašala 1000 kron, povprečna pa 1700 kron in službena doba 40 let. Binički, ki o tem poroča v »Hrvatski«, pravi, da mora učiteljstvo to predlogo odkloniti in zahtevati, kakor zahteva učiteljstvo vseh kulturnih dežel, da se ga izenači z uradniki do VIII. činovnega razreda. Dalje mora tudi hrvaško učiteljstvo zahtevati akademično izobrazbo, odstranitev protekcije pri službenem napredovanju in odpravo celibata učiteljev.

Hrvatsko parobrodno društvo v Senju je dne 24. t. m. imelo glavni občni zbor. Do končnega sklepa o usodi društva ni prišlo, marveč se je sprejel predlog, da se na 14. april skliče v Reko anketa delničarjev, primorskih in liških trgovcev ter hrvaških politikov oziroma narodnih zastopnikov, ki naj pretresejo vprašanje, kako bi se društvo postavilo na trdnjši temelj in mu osiguralo obstanek. Ako bi bile ta dan ravno saborske volitve, se anketa za nekaj dni preloži.

K dijaškemu štrajku v Zagrebu. »Agr. Tagblatt« je iz zanesljivega vira zvedel, da se zagrebske šole, ako se ne pojavijo kake nove demonstracije, zopet otvorijo 10. aprila.

Krojaški štrajk v Zagrebu bo najbrže v kratkem končan, ker se je že večina mojstrov izrekla za zahteve pomočnikov. Pomočniki za strogo pazijo, da pred sporazumom nihče ne dela ter hodijo po delavnicah in celo privatnih stanovanjih zasledovat štrajkolomce.

Hrvaški dijaški izlet v Srbijo. Zagrebški vseučiliščniki pripravijo po Veliki noči skupen izlet v Srbijo.

Dnevne novice.

+ Kdo obstruira? V odseku za državne nastavlence v dunajskem parlamentu je sedaj na vrsti nova službena pragmatika za uradnike. Predlogo je vložila vlada in zahteva, da se sprejme taka, kakoršna je, drugače je vlada ne predloži vladarju v potrdilo; istotako se je tudi gospodinja zbornica izrekla. Nekateri gospodje v odseku so pa to predlogo tako spremenili, da je vladni zastopnik že naprej povedal, da je vlada ne sprejme. Nekaj sprememb sta predlagala tudi Gostinčar in dr. Korošec, a so večji del upravičene in take, da jih vlada lahko sprejme. Tako sta predlagala, naj se pragmatika upelje s 1. tistega meseca, pred katerim so se dovolila denarna sredstva, ki so v to potrebna. Nadalje določilo, da mora znati vsak uradnik tisti jezik, ki ga govori najmanj dvajset odstotkov prebivalstva v okolišču, kjer uradnik službuje. »Neue Freie Presse« sama pravi, da je hotel s tem dr. Korošec na ta način jezikovno vprašanje rešiti. Sedaj pa pride »Narod« in trobi, da poslanca S. L. S. to predlogo obstruirata. Ja obstruirati bi bilo treba, ampak obstruirati v liberalni stranki, da bi se tista naivnost, nad katero liberalni listi tako grešijo, v glavah njihovih bralcev za vselej zobstruirala.

+ »Narodni socialci«. Avstrijske liberalne stranke imajo za seboj nekaj poseben privesek, nekako telesno delavsko stražo z imenom »narodni socialci«. Te možakarje imajo zato tukaj, da ob volitvah nekoliko zaropotajo in pa svoj glas liberalnemu kandidatu oddajo, drugače se živ krst zanje ne zmejni. Zato so tudi te organizacije bolj pajčevini podobne kakor pa kaki resni organizaciji. Ti »narodni socialci« se itak kmalu prelevijo ali v socialne demokrate ali pa v krščanske socialiste. Take tri može so imeli tudi nemški nacionalci v graškem občinskem svetu. Včeraj so se pa v graškem občinskem svetu ti može tako okorajžili, da so

nemškimi nacionalcem fige pokazali in se niso niti seje udeležili. Ker ni bilo k seji tudi socialnih demokratov, je postala seja nesklepčna in sedaj so nemški nacionalci s svojo »narodno-socialno« modrostjo pri kraju. Graški občinski svet že zaradi obstrukcije socialnih demokratov nikamor ne more, zdaj pa še ta komedija! Našim »narodnim socialcem«, kolikor jih je še sploh na slovenski zemlji, pa naj bo ta dogodek za zgled, da je vsak poskus delati v zvezi z liberalnimi strankami za svoje stanovske koristi, popolnoma nemogoč. Prej ali slej gre vse skupaj narazen. V Ljubljani so si naši liberalci to stvar na ta način olajšali, da niso sploh nobenega »narodnega socialca« v občinski svet volili. Liberalci so lepo sami med seboj ostali, narodnim socialcem ljubljanskim so pa tisto barako na vrhu »Narodnega Doma« prepustili, da tam svoje narodno socialne predstave uprizorjajo.

+ Starejšinski sestanek. Na svetno nedeljo, dne 31. t. m. se vrši ob 3. uri popoldne v srebrni dvorani hotela Union sestanek starejšin slovenskih kat. akad. društev. Na dnevnem redu je pogovor o ustanovitvi starejšinske organizacije. Dostop imajo starejšine slovenskih katoliških akademičnih društev, ki jih uljudno pozivljemo, da se gotovo tega sestanka udeležijo. — Pripravljalni odbor.

+ Občinske volitve v Črnomlju je deželna vlada deloma razveljavila. V tretjem razredu je voliti štiri odbornike in dva namestnika. Volitev se vrši 11. aprila.

+ Za pogorelce v Zloganjih pri Škocijanu so včeraj poslanci Hladnik in tovariši vložili prošnjo za državno podporo.

+ Narodnoobrambni Vestnik izide jutri kot priloga »Slovenca«.

+ Imenovan je avskultant dr. Erih Eberl za sodnika v okrožju graškega nadsodišča.

— Ljudsko šolstvo. Minister za javna dela je imenoval učit. suplentinji Sidonijo Krapš in Angelo Gruden za definitivni učiteljici na c. kr. rudniški šoli v Idriji. — Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je imenoval dosedanjo suplentinjo v Kopanju Karolino Lavrič za provizorično učiteljico. — Okr. šolski svet v Kranju je imenoval bivšo prov. učiteljico v Zabnici Karolino Zupančič za prov. učiteljico na dvorazrednici pri Sv. Križu. — Kranjski deželni šolski svet je pripustil k brezplačni šolski praksi na osemrazredni slovenski dekliški ljudski šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani izprašano učit. kandidatino Teodoro Kokalj.

— Železniški »delavci« v Novem mestu. Po Novem mestu in Kandiji se potika več temnih eksistenc. Beračijo in na cesti ljudi napadajo. Mestna policija jih je nekaj spravila na varno, druge pa spravila v njih občine. V bolnico usmiljenih bratov v Kandiji jih prihaja na dan h kosilu gotovo do 50 ljudi, ki še nimajo dela. 27. t. m. se je priklatil nek individvij v klet višjega g. svetnika Vohiča. Ko služkinja zapazi, da je nekdo v kleti, pokliče sosedo in podasta se v klet. Ko sta ga nagovorile, je hotel uteči skozi vrata. Ker pa ga nista pustile, se je vrgel na tla in simuliral pijanost. Spravile sta ga s pomočjo drugih ljudi na prosto. Ko se je pa čutil varnega, je zagrabil velik kamen in ga vrgel, k sreči v istem momentu zaprta večna vrata in drugega proti Osvaldovi. Zato ga je došlo ljudstvo prišlo in oddalo policiji, katera ga je oddala v hišo pokore.

— Odborova seja »Matice Slovenske«, bo v soboto, dne 30. marca 1912 ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih.

— Sam je zažgal. Jože Brodnik iz Straže pri Sv. Valentinu ima svoje posestvo zelo zadolženo. Zato je dal zavarovati vinsko klet pri zavarovalni družbi »Phönix« za 1600 K, klet je pa bila komaj 1000 K vredna. Dne 21. marca t. l. je delal z družino v vinogradu in to noč je tudi klet pogorela. Orožništvu je prišel sam javiti da mu je klet pogorela. Ker pa se je zelo plašno obnašal in je stvar vedno drugače pripovedoval, so ga radi zažigali odpeljali v zapore v Krškem.

— Priporočljivi brusači. Z Vač nad Litijo se nam poroča: V sredo, 27. t. m., so se pri nas klatili trije brusači, mlad mojster z dvema pomočnikoma. Govorili so italijansko, italijansko so tudi kleli. K našemu organistu so prišli, ko je ravno pekel hostije. Pregovorili so ga, da jim je dal pobrusiti večji in manjši rezilnik za hostije, češ saj ne stane veliko. Ko mu nabrusijo, se glasi račun za nič manj nego 15 (reci petnajst) kron. Ker organist noče oderuške vsote plačati, neso rezilnika h gosp. župniku. G. župniku izroče orodje in zahtevajo za plačilo deset kron. G. župnik obdrži oba rezilnika kot cerkveno last s pripombo, naj se za plačilo po-

tajo s tistim, ki je delo naročil. Ko odidejo nazaj k organistu, tedaj g. župnik župnišče zaklene. Ker organista niso našli, so leteli v župnišče ter hoteli s silo odpreti vrata, kar se je parkrat ponavljalo dotlej, da je orožnik napravil mir. Pri organistu so se slednjič zadovoljili z 1 K 60 v.

— Na njivi sta se ga lotila. Na Jeleničevi njivi pri Zeleni jami je delal gospodarjev hlapec Jakob Hribar. Tja prideta tudi delavca Janez Kos in Fran Klešnik, ter pričneta Hribarja brez vsakega povoda zmerjati. Klešnik mu je potegnil iz rok gnojne vile, in mu zadal ž njimi tri močne udarce preko glave in rame, nakar ga sune s pestjo v obraz. Kos in Klešnik sta iz Jegličeve njive vzela vsak po ene vile in odšla. Sedaj bode govorilo sodišče.

— Nesreče. V cementni tovarni na Dovjem je 25letnemu delavcu Jakobu Skumavcu zmečkal stroj prste na roki. — 19letni Jožef Mesarko iz Nove gore pri Moravčah si je 27. t. m. po nesreči prestrelil s samokresom levo roko.

— Podivjanost. Te dni je nabirala 18letna služkinja Jožefa Ban iz Sela št. 18 ob cesti regat. Naenkrat je pridirjal k nji mesar Kodranec, udaril jo z neko desko po glavi, iztrgal ji iz rok nož, s katerim je rezala regat ter jo ž njim osuval po glavi in životu. Prizadel ji je na glavi in životu številne rane. Jožefa Ban je morala težko ranjena iskati pomoči v deželni bolnišnici.

Primorske vesti.

p Goriški župan Bombig je včasih revež. Rad bi igral velikega avstrijskega patriota, toda na drugi strani mora tuliti z onimi, ki so ga posadili na županski stolček. Ti so seveda tudi patriotje, ampak njihov patriotizem se pričinja še-le na oni strani Bračana. V soboto je imel 47. pešpolk vojaško slavnost v spomin bitke pri Novari. Izmed povabljenih so se odzvali vabilu vsi, razum gospoda župana Jurija Bombiga. Tega ni bilo. Tisti, ki ne poznajo razmer, so se čudili, zakaj ni župana pri tako patriotični slavnosti. Oni pa, ki poznajo razmere, vedo, da se v Italiji ne spominjajo radi na bitko pri Novari. — Kdo neki bi hodil na take slavnosti, saj smo v Avstriji.

p Prestavljen obrtni nadzornik. Pulj, 28. marca. Vlada je c. kr. obrtnega nadzornika Pelegrinija prestavila brzojavnim potom v Dečin (Tetschen). Pelegrini je ona kapaciteta, katero je laško-liberalni deželni odbor predlagal puljskemu gerentu za prisednika kot zastopnika c. kr. državnega uradništva. Državno uradništvo je tega svojega kolega kot znanega prijatelja italijanske kamore odklonilo. To je dalo vladi povod, da je tega svojega uradnika umaknila precej daleč od juga. Takih c. kr. uradnikov, kakor je bil sedaj v Dečin prestavljeni Pelegrini, je pa žalibog v Pulju še precej in je le v imenu dobre stvari na jugu želeli, da bi tudi oni čim preje sledili Pelegriniju.

p Poletni poštni in brzojavni urad v morskem kopališču Sesljan se otvori že s 1. aprilom t. l.

p Radikalno zdravljenje malarije. Tržaški zdravnik dr. Anton Barcanovich je iznašel novo sredstvo proti malariji, s katerim namerava pričeti sedaj poizkuse v večjem slogu. Sredstvo, s katerim je dr. Barcanovich že več težkih akutnih slučajev malarije popolnoma ozdravil v 24 urah, obstoji iz železnatega kakoxylata in argmentum colloidale in se bolniku injecira. Novo zdravilno sredstvo se je zlasti izkazalo pri zdravljenju v slučajih težke tropične malarije. Na 45 mornarjih avstrijskega Lloyda, ki so se vrnili iz Indije, so se izvršeni poizkusi obnesli s sijajnim uspehom.

p Stekel pes je ugriznil v Mirnu pri Gorici nekega kmeta. Psa so na to v Orehovljah ustrelili, moža pa so odvedli v Pasteurjev zavod na Dunaju.

p Obsojena detomorilka. V četrtek se je v Gorici pri zaprtih vratih vršila porotna obravnava proti detomorilki Josipini Terčič z Vogrskega. Ob pol deveti uri zvečer je bila sodba razglašena. Porotniki so krivdo z 8 glasovi proti 4 potrdili, nakar so jo sodniki obsodili na 18mesečno težko ječo, poostreno s postom. Ko je Terčičeva zapuščala sodno dvorano, ni bila videti posebno obupana.

Šlajerske novice.

š Skupino J. S. Z. so ustanovili v nedeljo v Gornjem Gradu. Dozdaj se je vpisalo 22 delavcev. Shoda se je udeležilo okrog 100 oseb.

š Volitev župana in starejšinstva v celjski okoliški občini se vrši v ponedeljek 1. aprila ob 8. uri zjutraj v obč. hiši na Bregu.

Š v Brežicah kupuje premožna slovenska družba velik stavbeni prostor tik nemške hiše. Sezidati namerava veliko poslopje v trgovske svrhe.

Š Izpred celjskega sodišča. Za zdavo neke kapelo pri Ljubljani je pobirala neka ženska po Kranjskem in Sp. Štajerskem prispevke. Posestniku Al. Odlačku pa se je stvar zdelo sumljiva, zato je o tem obvestil orožnike. Prišel je orožnik, ki je žensko aretirati. Rekla je, da se piše Marija Sluga in da je šivilja, da pa svojega posla zaradi bolezni ne more izvrševati. Na ta način je prebivalstvo opeharila za precejšnje vsote denarja. Sodišče jo je obsodilo na tri mesece ječe.

Š Umrli je v Veržetu g. Franc Kovačič, oče bogoslovnega profesorja dr. Fr. Kovačiča, star 79 let.

Š »Mati svetega veselja« se uprizori na cvetno nedeljo v celjskem »Narodnem domu«. Začetek pol 4. uri popoldne. Igro priredijo šolske sestre v Celju. Predprodaja vstopnic v Zvezni trgovini (Goričar & Leskovšek).

Š Davica se širi po kozjanskem okraju, posebno v Zagaju in št. Petru pod Sv. Gorami.

Š Na smrt obsojeni pomiloščen. Dne 13. januarja t. l. je bil pred graško poroto na smrt obsojen hlapec Rudolf Šorli, ki je dne 15. oktobra l. l. umoril in oropal hlapca Karla Reuharta. Cesar je kaznjencega pomiloštil in se mu je smrtna kazen spremenila v 15letno ječo.

Š Konje in voz ukradel. Iz Celja se nam poroča: Izvošček Jože Jazbinšek iz Gaberja pri Celju je v ponedeljek peljal več izletnikov v Vojnik. Predno se je iz Vojnika odpeljal, se je šel še pokrepat v Sedlnovo gostilno, voz in konje pa je pustil pred gostilno. Komaj je bil notri, je skočil neki fant na voz in se v diru odpeljal. Jazbinšek je obvestil orožnike o tatvini. Šele v Dramljah se je posrečilo orožnikom ujeti tata v osebi Andreja Bikoška iz Škofje vas, ki bo ravno hotel v neki tamonjni gostilni konje in voz prodati nekega kupcu. Bikoška so izročili okrožni sodnji v Celju.

Ljubljanske novice.

Ij Ženski odsek »Šentpeterskega prosvetnega društva« vabi k prireditvi ki se vrši na cvetno nedeljo 31. marca 1912 v »Rokodelskem domu«, Komenškega ulica št. 12. Spored: Franc Gerbič: »Gondolirjeva«, ženski zbor. Fr. Ferjančič: »Šivilja«, ženski zbor. Simon Gregorčič: »Oljki«, deklamuje Kristina Praprotnik. Govor, govori dr. Lovro Pogačnik. »Dve materi«, igrokaz v štirih dejanjih. — Spisal W. B. Preložil L. S. Začetek ob pol 7. uri zvečer. Vstopnina: I. vrste 1 K, II. vrste 80 v, III. vrste 60 v. Stojšča 30 v. — Predprodaja vstopnic ima gđc. Lina Strah na Sv. Petra cesti. Vahimo občinstvo k najobilnejši udeležbi.

Ij »Dekle z biseri« je najnovejša noviteta, katero si je pridobil Ljudski oder. Ko je svoje dni izhajal v »Slovenec« podlistek, ga je vse bralo z velikim zanimanjem; ta podlistek je jako efektno drammatiziral naš vrli franciškan dr. Gvido Rant. Igro uprizori Ljudski oder 31. marca t. j. na cvetno nedeljo ob pol 8. uri zvečer in na Velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne. Snov igre je vzeta izza dobe prvega krščanstva in je silno zanimiva, vzvišena in blaga. Tudi tehnično je igra prav vrlo uspela. Vsak, tudi najmanjši oder na deželi jo lahko uprizori. In zato opozarjamo vse podeželne odre in okolico na to zanimivo predstavo. Vaje so v polnem tiru in glavne vloge zasedene z najboljšimi močmi Ljudskega odra. Vstopnice za obe predstavi se dobe v predprodaji v Katoliški bukvarni.

Ij Moški zbor »Ljubljane« ima danes zadnjo vajo pred prazniki. Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe. Novi pevci dobrodošli!

Ij Poljska razstava v »Mestnem domu«. Opozarjamo občinstvo na to zanimivo in lepo razstavo. Vsak prijatelj lepe umetnosti naj si jo ogleda. — Danes so obiskale razstavo gojenke mestnega liceja.

Ij O socialnih nalogah ženstva je v torek v »Ljudskem domu« govorila ga. Ivanka Klemenčič. Opozarjala je na razne socialne rane, ki nujno potrebujejo ravno nege ženskih rok: zamejarska mladina, rejenčki, alkoholizem, pomanjkanje bolniških strežnic, dvojna morala, razpadanje družinskega življenja. Navzočemu ženstvu se je bralo na obrazu, da mu je govornica govorila iz srca, kar je pokazalo tudi z živahnim ploskanjem koncem predavanja.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo. Šentjakobsko prosvetno društvo je ponovilo celoten spored 3. marca dne 25. marca v »Ljudskem domu«. Obisk je bil zelo dober. Pevski zbor 60 pevki in

pevcev je pokazal prav lepe uspehe. Pelo se je dobro in živahno. Ljubke so bile tudi deklamacije Silvina Sardenkovega »Solcu mojega dneva«. Svetlobne spremembe med deklamacijami so zelo dobro vplivale. Ta točka je bila nekaj novega pri naših prireditvah. — Burka »Zaprta laž« se je splošno igrala dobro in naravno. Glavna točka je bil dvodejanski igrokaz »Sv. Agneza«. Igra je lepa, a težka in pisana v verzih. Naučena je bila dobro. Govorilo se je gladko in — kar je do sedaj le redko bilo na tem odru — tako glasno, da so vse lahko vsi, tudi na galeriji, slišali. Živa slika »Sv. Agneza v rajski slavi« je bila prav čarobno lepa. Zdelo pa se nam je, da pesem ni bila primerno odbrana. Napev ni ugajal.

Ij 80letni jubilej zaslužnega moža. V krogu svoje rodbine bo na veliko soboto, dne 6. aprila t. l. praznoval 80letnico svojega rojstva velezaslužni oče kranjskega gasilstva cesarski svetnik g. Franc Doberlet, ki je še vedno na radost svojih mnogoštevilnih prijateljev čvrst in zdrav ter še vedno krepko pri delu. Kljub visoki starosti je g. Doberlet vsak dan že točno ob 8. uri v pisarni — mlajši generaciji pač lep vzor neumorne delavnosti. Bog ohrani velezaslužnega g. Fr. Doberleta čvrstejšega še dolgo vrsto srečnih let.

Ij Usoda »Slovenske Filharmonije«. S krizo slovenske opere je tesno združena tudi usoda Slovenske Filharmonije. Izgubimo svojo opero, izgubimo ž njo vred tudi popolen simfoničen orkester, kakršnega smo imeli doslej. Ze od 1. aprila tega leta bo štel orkester Slovenske Filharmonije mesto dosedanjih 34 članov le 24. Pred svojim razstankom si je želel orkester posloviti se od ljubljanskega občinstva na njega dostojen način, in sicer s simfoničnim koncertom, ki bo v nedeljo v »Unionu«. Dobiček koncerta je namenjen v prid podpornemu fondu orkestra. Na koncertu poje tudi priljubljena dvojica Kramperova, ki zapoje efektne duet iz Zajčeve opere »Zrinski«. Poseben užitek bo nudil tudi nastop solistke na harfi, gđc. Hammerjeve iz Opatije, ki slovi kot velika umetnica na tem kraljevskem instrumentu, svirala bo zelo efektno in krasno fantazijo na Schurbertove pesmi. Vstopnice za koncert se dobe pri g. Šešarkovi v Šelenburgovi ulici.

Ij Pogreša se od včeraj zjutraj 70letni Matija Sterjanšek, vulgo Kušar iz Karoliške zemlje št. 4. Navedenec je šel zjutraj v mestno jamo na delo, od tedaj pa nič ne vedo kaj je z njim.

Ij Zidar se ubil. Danes popoldne je s Černičeve hiše v Strelški ulici padel oženjeni zidar Jožef Zamljen in si prebil črepijo. Nezvestnega so prepeljali v deželno bolnico, kjer umira.

Ij Boga preklinjal. Rendolič Nikolaj iz Slujna, hlapec v Ljubljani, je začetkom februarja vpričo svojih tovarišev snel slikano Kristovo podobo s stene, jo raztrgal in jo vrge po posteljo, pri tem pa tudi rabil bogokletne besede. Sedel bode zato šest tednov v ječi.

Ij Na ljubljanskem ribjem trgu vlada sedaj precej živahno življenje, vendar nekoliko skromnejše kakor druga leta. Blaga je le malo, cene pretirane. Postavi so redke, nekaj več je škuk in mren, črnovk in platnic ter klinov. Za polže je sezona že minula, ker so že večinoma izlezli iz svojih zimskih celic. Žab je precej, toda cene so previsoke, kajti komad velja pet do osem vinarjev. Prihodnji teden se bo pokazalo, kaj naš ribji trg premore.

Ij Umrli so v Ljubljani: Karolina Denk, stotnikova vdova, 71 let. — Frančiška Kokalj, kamnosekova žena, 35 let. — Franc Gačnik, bivši mizarski pomočnik, 29. let.

Ij Nagla smrt. Včeraj zjutraj so našli na Havptmanci št. 6 mrtvega 79letnega prosjaka Mihaela Melhiorja iz Šmarja na Dolenjskem. Policijska komisija je dognala, da je prosjak umrl naravne smrti in odredila, da se je truplo prepelja v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

Ij Plin začel goreti je včeraj popoldne v osebni Gorenjcu, ko se je pripeljal na južni kolodvor po pasažirje. Plamen je švigal iz ventila kake tri metre okrog in se je bil pri tem voz močno obžgal. Voz so takoj odpeli in odpeljali nazaj na državni kolodvor. Kako je prišlo do tega, še ni znano.

Ij Pozor! Predvčerajšnjim je neka branjevka dobila pri prodajanju pomaranč od neke neznane osebe med pristnim denarjem tudi fabrikat za 20 vin.

Ij Ob konja in voz prišel. Predvčerajšnjim je v št. Vidu prisedel nek posestnik iz Brezovice na nek drug voz, svoj 360 kron vreden voz in 160 kron vredno kobilo pa je izročil nekemu neznane mlademu človeku, da bi se peljal z njo v Ljubljano. Ko je posestnik v Ljubljani potem čakal na svoj voz, tega ni bilo od nikoder in šele po

zneje se je dognalo, da je neznanec oboje dal v varstvo v neki gostilni v Šiški.

Ij Nesreča. Ko je včeraj popoldne pri poglavljenju Grubarjevega prekopa delavec Jožef Modričević pomagal riniti voz z gramozom, se je ta prevrnil, Modričević pa je zadobil pri tem na levi nogi take poškodbe, da se je moral iti zdraviti domov.

Ij Tatvine. Dne 26. t. m. ste prišli v neko tukajšnjo trgovino dve neznani, okoli 35 let stari ženski. Ko ste kupili pol metra svile, ste odšli. Kmalu so pa zapazili, da je z ženskama izginilo 27 metrov zelene svile. Tatic do sedaj še niso izsledili in občinstvo tem potom na nji opozarjamo.

Ij Nesreča v pivovarni. Uslužbenca pivovarne »Union«, 67 let starega Fr. Mozetiča s Tržaške ceste št. 14 je pri delu zagrabil jermen od stroja za levo roko in mu jo zmečkal.

Telefonska in brzojavna poročila.

POSLOVNA ZBORNICA.

Dunaj, 29. marca. Začetkom današnje seje je predsednik dr. Sylvester poslanca Ellenbogna zaradi njegovih včerajšnjih razžaljivih izrazov proti poslancu Lipschu poklical k redu in giral poslance Selingerja, Seidla in Jokla. Predsednik je včerajšnje dogodke globoko obžaloval, imenoval včerajšnje prizore odvratne in zbornico pozval, naj bolj varje svoje dostojanstvo. Toda ravno pri tej priliki je zopet prišlo do novih preprirov. Poslanec dr. Diamand je kričal na predsednika, naj vse poslance k redu pokliče, ne samo Ellenbogna, poslance Teufel in Hummer sta socialnim demokratom vpila: »Vi ste nori!« ti so pa odgovarjali Hummru: »Za Vas je edino zdravilo Malikov bič!« in podobno. Nemški radikalci so bili posebno hudi na Pernerstorferja, ki je včerajšnje škanđale kot predsednik precej zakrivil in so danes kričali: »Pernerstorfer ne bo več predsedoval!« Nemški nacionalci in socialni demokrati so se še prepirali, da je predsednik moral zapretili, da sejo prekine. Polagoma se je povrnil mir in se je nadaljevalo prvo branje kanalske predloge. Govorili so: Runn, dr. Trylowski, mladočeh Franta in Wolf. — Danes je zadnja seja pred Veliko nočjo. Opoldne se je vršila konferenca načelnikov, da se domeni, katere točke predvelikonočnega programa naj zbornica danes še reši. Hrvaško-slovenski klub je zastopal dr. Korošec. Konferenca se pa ni mogla zjediniti, vsled česar se seja ob 4. uri popoldne nadaljuje.

RESEN PREOBRAZ V OGRSKI KRIZI.

Dunaj, 29. marca. Včeraj zvečer sta dospela semkaj ogrski ministrski predsednik grof Khuen in finančni minister Lukacs. Grofa Khuena je danes ob 10. dopoldne sprejel cesar v posebni avdienci. Po avdienci je grof Khuen brzojavil v Budimpešto, naj se vsi člani ogrskega ministrskega kabineta odpeljejo precej na Dunaj. Oficielno se razglasa, da stoji ogrska vlada pred jako resnimi odločitvami. Člani ogrskega kabineta dospejo danes ob 7. zvečer na Dunaj in se vrši takoj ministrski svet v palači ogrskega ministrstva. Domneva se, da se kriza v kratkem času reši.

POSLANCA STAPINSKEGA ČASTNA AFERA.

Dunaj, 29. marca. Grof Skarbek je poslanca Stapinskega zaradi njegovega znanega procesa razžalil. Stapinski mu je poslal svoja zastopnika. Tudi Skarbek je imenoval zastopnika.

ODVETNIK DEFRAVDANT IN POŽIGALEC.

Zagreb, 29. marca. Dr. Frieda, odvetnika v Slatini, je nekdo naznanil, da je defraudiral denar svojih klientov. Sodišče je zapečatilo Friedovo pisarno. Ko je danes sodnijska komisija hotela iti v pisarno, da izvrši preiskavo, je opazila, da so bili uradni pečati potrgani. Vse najboljše stvari so bile odnešene, na tleh so bili sledovi požarjenega zažiga. Dr. Fried je pobegnil. Sodišče je izdalo za njim tiraličo.

MATI IN HČI SKOČILI V DRAVO.

Osijek, 29. marca. 32 let stara žena ljudskošolskega učitelja Jurija Rožiča je skočila s svojo hčerko v Dravo. Obe ste utonili. Vzrok samoumora ni znan.

Berolin, 29. marca. Dočim se oficelno ni še nič naznanilo, kje hoče vlada namestiti nova dva armadna zbora, ki jih predlaga, se privatno poroča, da se bo eden teh zborov stacioniral v Saarbrücknu tik francoske meje.

VOJSKA V MEKSIKI.

New York, 29. marca. Iz Jimeneca poročajo, da so vladne čete izvojevale popolno zmago. Vladne čete so se umaknile.

ŽENSKA VOLIVNA PRAVICA NA ANGLEŠKEM ODKLONJENA.

London, 29. marca. Nižja zbornica je predlog glede ženske volivne pravice z 222 glasovi proti 208 odklonila.

BLAZEN ČIN.

Dunaj, 29. marca. Motorski vodja pri tramvaju Rudolf Kainz je streljal na svoja kolega motorskega vodjo Jožefa Blaumüllerja in kondukterja Dvořaka. Blaumüller je mrtev, Dvořak težko ranjen. Nato se je Kainz sam ustrelil. Kainzu se je najbržeje zmešalo.

NESREČE NA GORAH.

Dunaj, 29. marca. Rešilna ekspedicija je našla na Hochschwabu mrtvo truplo 20letnega mehanika Karla Edelhoferja.

HIŠA TURŠKEGA MINISTRA ZUNANJIH ZADEV POGORELA.

Carigrad, 29. marca. Včeraj je pogorela tu do tal hiša ministra za zunanje zadeve. Sumijo politični zločin.

UKRADENI KANONI.

Peterburg, 28. marca. Iz trdnjave Petropavlovsk, kjer so zaprti politični zločinci, je izginilo pet kanonov. Preiskava ni dovedla do nikakih uspehov.

VOJAK UBIL STOTNIKA.

Osterođe, 29. marca. V vojašnici je neki vojak ustrelil stotnika Retscha in nato tudi sebe ustrelil.

Ali imate že velikonočni razglednici „Slovenske Straže“?

— Za Veliko noč priporočamo drože iz drožarne Josipa Košmerlj, ki so najboljše in se prodajajo v korist »Slovenske Straže«. Glej oglaš!

DRUŠTVENE PRIREDITVE.

Dijaki c. kr. državne realke v Idriji priredijo v soboto dne 30. marca t. l. v prid Dijaškemu podpornemu društvu koncert pod vodstvom g. c. kr. učitelja L. Kernca. Spored obsega te točke: D. Jenko: »Što čutiš Srbije tužni?«, moški zbor. A. Nedved: »V ljubem si ostala kraj«, moški zbor. Pavčič: »Pred durmi«, tenor-solo s spremljevanjem klavirja. I. Drdla: »Souvenir in A. d' Ambrosio: Canconetta, gosli s spremljevanjem klavirja. A. Novak: »Gorski kraj«, moški zbor s tenor-solo. F. Drdla: »Kubelikova serenada«, gosli s spremljevanjem klavirja. Smetana: Sekstet iz »Prodane neveste«. Dramatičen prizor: »Za svojo pravico«. Začetek ob 8. uri zvečer. Sedeži: 2 K, 1 K 20 v, 80 v in 60 v; stojšča po 30 v. Prireditve se vrši v pivarni pri »Črnem orlu«.

Cerkveni letopis.

c Nemške postne pridige v Novem mestu bo imel P. Hubeš S. J., rojen Dunajčan, ki je na glasu dobrega govornika. Pridige se bodo pričele v petek, dne 29. t. m., v kapiteljski cerkvi ob pol 7. uri zvečer in bodo trajale do velikega četrtka.

Razne stvari.

Avstro-Ogrska in Bulgarija. Iz Sofije poročajo: Parlament je sprejel trg. pogodbo med Avstro-Ogrsko in Bulgarijo.

Monopol zavarovanja. Iz Rima poročajo: Senat je odobril zakonski načrt o monopoliziranju zavarovanja.

Velik vihar. Iz Buenos Aires poročajo: Ciklon je napravil tu ogromno škodo. V Buenos Aires je osem oseb ubitih, 30 ranjenih. Iz okraja Junin poročajo o velikem opustošenju. Ondi je bilo 10 oseb ubitih in 20 ranjenih.

Hofrichter ni bolan. Vesti, da bi bil Hofrichter v zaporu obolev, niso resnične. Hofrichter se prav dobro počuti.

Občinski stražnik poneveril. Iz Heba poročajo: Občinski stražnik občine Leskova Ambrož je poneveril 8000 kron. Pri aretaciji ije priznal, da ga je k temu napeljal župan. Danes so orožniki aretirali tudi župana.

Grozen požar na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: V občini Troztana je predvčerajšnjim popoldne izbruhnil požar, ki je upepelil celo vas. Nad 300 hiš, zatem podružnici dveh bank, samostan, samostanska cerkev, okrajno sodišče in poštno poslopje so do tal uničeni. Požar je zahteval tudi eno človeško žrtve. Škoda znaša poldrugi milijon kron.

Nesreče v gorah. Pogrešana turista Bauernsax in Klotz, ki sta napravila v dachsteinsko pogorje izlet na smučeh, sta dospela zdrava v Hallstatt. Odšla sta v nedeljo zjutraj iz Schladinga; a na Schwaderingu ju je zasul plaz, iz

katerega sta se le s težavo izkopala. Ker se je med tem zvečerilo, sta si izkopala v snegu jamo, v kateri sta prenočila. Bilo je silno mrzlo. Drugi dan sta poiskala neko planinsko koč, kjer sta ostala vsa izmučena do 28. t. m. Tega dne pa sta se vrnila v Hallstatt. — Na Hochschwab odšla rešilna ekspedicija je našla sledi pogrešanih štirih dunajskih turistov. Dognalo se je, da se je s Zaglkoglna utrgal plaz, ki je bržkone turiste zasul. — Včeraj popoldne so pripeljali na Dunaj žrtve katastrofe na Snežniku. Mnogo stotin ljudi je pričakovalo na kolodvoru vlaka, med njimi številne deputacije turističnih društev.

Okrajni sodnik — defraudant. Iz Krakova poročajo, da je okrajni sodnik dr. Radiewicz poneveril 18.000 K sirotinskega denarja in pobegnil. Izdana je bila za njim tiralica.

Drama v vojašnici. V Osterode na vzhodnem Pruskem je ustrelil na dvorišču vojašnice 18. pešpolka vojak Ehnersleben stotnika Reetscha, ki se je izprehajal z večimi drugimi častniki po dvorišču. Predno so se ostali častniki zavedli, se je Ehnersleben sam ustrelil. Obe trupli so prenesli v mrtvašnico vojaške bolnice. Vzrok groznega čina je menda ta, da je bil stotnik Reetsch prestrog z vojak.

Enajstletni maščevalec materine časti. V Moskvi je ustrelil neki enajstletni deček dijaka Kutilova, ki je imel kot domači učitelj ljubimsko razmerje z njegovo materjo.

KNJIGOTRŽTVO.

* Z najboljšim uspehom bodo cerkveni zbori proizvajali nove Gerbičeve Marijine pesmi »Slava nebeske kraljice«. Cena partituri 3 K, posameznim glasovom po 60 h.

* P. Angelik Hribar: postni in velikonočni napevi za mešani zbor so pravkar izšli v zalogi Katoliške Bukvarne v drugem natisu. Te pesmi našega priljubljenega skladatelja so bile že več let popolnoma razprodane. Na vsestranske želje jih je Katoliška Bukvarna zopet izdala, kar je gotovo ustrezno vsem našim cerkvenim zborom, ki bodo brezdvomno v obitem številu segli po njih, jih marljivo gojili in proizvajali v postnem in velikonočnem času. Partitura stane 2 K, glasovi so pa po 50 vin.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

prilagoja kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj

tričnim obratom urejeno delavnico.

optični zavod kotščipalnice, očala natančno po znanstvenih in zdravniških predpisih, toplemere, dalnogleda i. t. d. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji, ponajnovjšem sistemuzelek.

Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

Prilporočamo hitre

drože (presgerm)

Iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

159

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 29. marca 1912.

Pšenica za april 1912	11:53
Pšenica za maj 1912	—
Pšenica za oktober 1912	10:51
Rž za april 1912	10:05
Rž za oktober 1912	8:80
Oves za april 1912	9:84
Oves za oktober 1912	9:42
Koruza za maj 1912	8:80
Koruza za julij 1912	8:74

Na Prešernovem trgu v novi hiši v izloženem oknu gospoda Urbanca v Ljubljani sta razstavljeni krasni slike

Bled in Bohinjsko jezero

kateri sta slikala svetovnoznana umetnika Berthold in Schauach.

Slike sta bili v Malnarjevem hotelu, kateri pa sta sedaj na prodaj. Kdor je kupec, naj se blagovoli pismeno ali ustmeno obrniti na L. Rebolj, trgovca v Kranju, kateremu naj blagovoli staviti primerne ponudbe. V omenjeni trgovini je še več manjših krasnih slik na ogled, katere so tudi na prodaj.

Rebolj, Pogačnik, Kranj.

Izdeja konzorcij »Slovenca«.

Tužnim srcem naznanjamo pretresljivo vest, da je naša predobra mamica, tašča in stara mamica, gospa

Terezija Šentak roj. Fröhlich

veleposestnica na Vranskem

dne 27. t. m. previdena s svetotajstvi po kratki, mučni bolezni v 71. letu mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice bode v petek, dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne na župnijsko pokopališče na Vranskem, kjer se položi v rodbinsko rakev.

Maše zadušnice se bodo brale v petek in soboto v župni cerkvi na Vranskem.

Vransko, dne 27. marca 1912.

Minka Kramar, Poldi Svetina, Zinka Schwentner, Ema Šentak, Mihaela Vrabl, Fina Schaur, hčerke. — Ivan Kramar, Anton Svetina, Karl Schwentner, Janko Vrabl, Franc Schaur, zeti. — Minka in Vladko Kramar, Anton, Stanko, Franc, Ida, Pija in Poldi Svetina, Zinka Vrabl roj. Schwentner, Karl, Mira, Slava in Franc Schwentner, Lea Schaur, vnuki in vnukinje.

977

Razpis službe organista in cerkvenika v Radovljici.

Plača 840 kron, ozir. po dogovoru.

Župni urad v Radovljici, dne 26. marca 1912.

Lepo posestvo z gostilno

25 minut od krasnega kopališča Rogaške Slatine; poletni gostje zelo radi tija zahajajo, ker je tam najlepši razgled naokoli. Primerno je za kakkega vpokojenca. Cena je 14.000 K. Posojilničnega denarja lahko ostane 4000 K. Posestvo je vse okoli hiše.

Natančno se poizve pri gospodu

Franc Pirmanu, Topole

910

p. Rogaška Slatina, Spodnje Štajersko.

Brez razprodaje 75% ceneje!

Namesto da veliko anonciram, odločil sem se otvoriti, radi draginje, separadni oddelek v southerainu z oblekami za gospode in dame od zadnje sezije s 75% znižano ceno, da prodajam do velikonočnih praznikov občinstvu, katero reflektira na ceni in dober nakup.

Kostum ali plašč za dame, prej K 30— in višje, sedaj K 7-50 in višje
Kriolo ali bluže za dame, prej K 8— in višje, sedaj K 2— in višje
Svilnata spodnja krila ali spalne obleke za dame, prej K 20— in višje, sedaj K 5— in višje

Obleke za otroke, prej K 6— in višje, sedaj K 1-50 in višje
Obleka ali površnik za dečke, prej K 30— in višje, sedaj K 7-50 in višje

Posamezne hlače ali telovnik, prej K 8— in višje, sedaj K 2— in višje

Klobuk, slamnik ali čepica, prej K 4— in višje, sedaj K 1— in višje
Dežni plašč ali pelerina, prej K 30— in višje, sedaj K 7-50 in višje.

Pošiljam tudi na deželo na izbiro.

Ogromna zaloga svežih najnovejših oblek za gospode, dečke in otroke, ter konfekcije za dame in deklice po znižanih cenah.

944

O. Bernatovič, Angleško skladišče oblek Ljubljana, Mestni trg 5.

ad št. 23667/11.

Razglas.

Mestni magistrat odreja, da se omogoči uspešnejše nadzorovanje tržnega prometa z živili in točno izvrševanje predpisov o tržnem prometu, nastopno:

Vsak prodajalec živil in potrošnin, izvemšim trgovce s špecerijskim in kolonialnim blagom in delikatesami, ki nima stalnega obrtovališča, marveč prodaja blago na stojnici, na javnem trgu ali v kakih hišnih veži, ali na zasebnem prostoru, mora imeti na svoji stojnici, in če tudi te ne vporablja, na košari napis, ki mora obsegati popolno krstno in rodbinsko ime njegovo in kratko označbo obrta, n. pr. branjarija, prodaja živil in enako. Napis mora biti pritrjen na takem mestu, da ga sleherni nadzorovalni organ in vsak kupovalec lahko čita. Napisne tablice naj bodo iz lesa ali iz pločevine ali pa iz lepenke. Natančnejša pojasnila glede tega daje mestno tržno nadzorništvo. Ta odredba temelji na § 26 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana in prestopki se bodo kaznovali po § 70 l. c.

Ta odredba stopi takoj v moč.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. marca 1912.

Župan: dr. Ivan Tavčar, l. r.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

978

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je gospa

Karolina Denk

c. in kr. stotnika vdova

po kratki in mučni bolezni, danes ob petih zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bo v soboto, dne 30. t. m. ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Pred Skofljo štev. 20. na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale za rajnico v raznih cerkvah.

Bodi preblaga rajnica priporočena vsem v prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 29. marca 1912.

Žalujoči ostali.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Dve stanovanji

eno obstoječe iz 2 sob, drugo iz 4 sob z vsemi pritliklinami, se oddasta takoj na Dunajski cesti št. 29. Pojasnila se dobe pri lastnici v pisarni v I. nadstr. 906 6

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

belomesnati kranjski

semenski krompir

Sprejema tudi naročila za semensko ajdo, oves, fižol, trave in vse vrste drugih semen. 751

Zaloga pristnih domačih vin.

Proda se takoj po nizki ceni 300 stotov

detelje

(lucerne), izvrstna krma. Natančne poizvedbe v pisarni Ivana Mathiana, Dunajska cesta št. 14 v Ljubljani. 974 3

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki
ANTON KOLENC, CELJE, Graška cesta številka 22.

Prazen je izgovor, da se mora blago kupovati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim špecerijskim blagom, tako, da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenjenih gosp. trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prošim za mnogobrojen obisk. Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadijo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke kakor oves, pšenico, suhe gobe, fižol, seno, orehe, vinski kamen itd. sploh vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne vreče, ter petrolejske in druge sode.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domače deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za sadit bel, rumen ali rožen. Za krmljenje živine imam v zalogi riževo moko in otrobe v ceni od 9.— do 15.— Kron 100 kg. 2973

Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Dobro vino

Je na prodaj v kmetskih kletah; posreduje Posojilnica v Kaštelu pošta Buje v Istri. 690

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.